श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा-नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा - शास्त्रीप्रथम, सेमेस्टर-१	**प्रश्नपत्रम् - ५**	**गुणाः - ७०**
विषयः - पुराणेतिहासः	**कोड - CC-1.1.1**	**समयः - ०३-०६**
दिनाङ्कः - ९.१२.२०१६	**ग्रन्थः - पद्मपुराणमाहात्म्यम् / श्रीमद्भागवतप्रथमस्कन्धः**	

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

प्रश्नः १ अधोलिखितश्लोकेषु द्वयोः सन्दर्भप्रसङ्गानुसारं व्याख्यानं विधीयताम् **०८**

(१) *जयति जगति मायां यस्य कायाधवस्ते*
वचनरचनमेकं केवलं चाकलय्य।
ध्रुवपदमपि यातो यत्कृपातो ध्रुवोऽयं
सकलकुशलपात्रं ब्रह्मपुत्रं नतोऽस्मि ॥

(२) *भाग्योदयेन बहुजन्मसमर्जितेन*
सत्सङ्गमं च लभते पुरुषो यदा वै।
अज्ञानहेतुकृतमोहमदान्धकार-
नाशं विधाय हि तदोदयते विवेकः ॥

(३) *कथा भागवतस्यापि नित्यं भवति यद्गृहे।*
तद्गृहं तीर्थरूपं हि वसतां पापनाशनम् ॥

प्रश्नः २ कस्याप्येकस्य यथाग्रन्थं सविस्तरमुत्तरं दीयताम्। **०८**

(१) *कलौ कीदृशाः सप्ताहयज्ञेन पुनन्ति तत्साधु लिख्यताम्।*
(२) *नारदकृतपृथ्वीलोकदर्शनं सम्यक् लिख्यताम्।*

प्रश्नः ३ अधोलिखितासु टिप्पणीद्वयं लिख्यताम्। **०४**

(१) भागवतीकथा। (२) आत्मदेवव्यथा।
(३) गोकर्णगीता। (४) कथाश्रवणनियमाः।

प्रश्नः ४ अधोलिखितेषु पञ्चानामेकवाक्येन उत्तराणि यच्छन्तु। **०५**

(१) *केन केन भागवतीकथा श्राव्या ?*
(२) *कथासमयः सत्यः कः ?*
(३) *धुन्धुकारी कीदृशः आसीत् ?*
(४) *धुन्धुली कीदृशी आसीत् ?*
(५) *आकाशवाणी श्रुत्वा नारदेन कुत्र किं कृतम् ?*
(६) *साधूनां दर्शनं कीदृशमस्ति ?*
(७) *के के मासाः मोक्षसूचकाः ?*

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

प्रश्नः ५ अधोलिखितेषु कयोश्चित् द्वयोः सन्दर्भप्रसङ्गानुसारं व्याख्यानं क्रियताम्। **०८**

(१) *निगमकल्पतरोर्गलितं फलं शुकमुखादमृतद्रवसंयुतम्।*
पिबत भागवतं रसमालयं मुहुरहोरसिका भुवि भावुकाः ॥

(२) *इदं भागवतं नाम पुराणं ब्रह्मसम्मितम् ।*
उत्तमश्लोकचरितं चकार भगवानृषिः ॥

(३) *देवदत्तामिमां वीणां स्वरब्रह्मविभूषिताम् ।*
मूर्च्छयित्वा हरिकथां गायमानश्चराम्यहम् ॥

प्रश्नः ६ कस्याप्येकस्योत्तरं सविस्तरं लिख्यताम् । ०८

(१) *कुन्तीकृताश्रीकृष्णस्तुतिः व्यासेन विविच्यताम् ।*

(२) *श्रीभीष्मकृतभगवत्स्तवनं विस्तरेण वर्णयन्तु ।*

प्रश्नः ७ अधोलिखितयोः काप्येका टिप्पणी लेख्या । ०२

(१) उत्तरास्तुतिः (२) अर्जुनस्तुतिः

प्रश्नः ८ अधोलिखितेषु एकस्य पात्रपरिचयो देयः । ०२

(१) श्रीकृष्णः (२) देवर्षिनारदः (३) व्यासमहर्षिः

तृतीयान्वितिः (युनिट – ३)

प्रश्नः ९ अधोलिखितश्लोकेषु द्वयोः सन्दर्भप्रसङ्गान्वयपूर्वकं व्याख्यानं क्रियताम् । ०८

(१) *भवद्विधा भागवतास्तीर्थभूताः स्वयं विभो ।*
तीर्थकुर्वन्ति तीर्थानि स्वान्तस्थेन गदाभृता ॥

(२) *अहो महीयसी जन्तोर्जीविताशा यया भवान् ।*
भीमापवर्जितं पिण्डमादत्ते गृहपालवत् ॥

(३) *गताः सप्ताधुना मासाः भीमसेन तवानुजः ।*
नायाति कस्य वा हेतोर्नाहं वेदमञ्जसा ॥

प्रश्नः १० कस्याप्येकस्योत्तरं सविस्तरं दीयताम् । ०८

(१) *ब्राह्मणवर्णितानि परीक्षिल्लक्षणानि वर्णयन्तु ।*

(२) *युधिष्ठिरकृतापशुकनवर्जनं विस्तारेण क्रियताम् ।*

प्रश्नः ११ अधोलिखितासु टिप्पणीद्वयं लिख्यताम् । ०४

(१) युधिष्ठिरराज्यव्यवस्था ।

(२) द्वारकावासिकृतभगवत्स्तवनम् ।

(३) अर्जुनगीतभगवदुपकाराः ।

(४) धराधर्मसंवादः ।

प्रश्नः १२ अधोलिखितप्रश्नेषु पञ्चानां लघुवाक्येनोत्तरं दीयताम् । ०५

(१) प्रथमस्कन्धे कत्यध्यायाः का च लीला ?

(२) भगवतोऽवताराः मुख्याः कति ?

(३) श्रीकृष्णस्य परमः सखा कः ?

(४) परीक्षित्महाराजेन कति स्थानानि कलये दत्तानि ? कानि च तानि ?

(५) परीक्षिते केन शापः दत्तः कोऽर्थः ?

(६) 'गावल्गणे' इत्यस्य कोऽर्थः ?

(७) औत्तरेयः इत्यस्य कोऽर्थः का च व्युत्पत्तिः ?

=०=